

I. POBLACIÓ ■ I. Padró municipal d'habitants

L'anàlisi del padró d'habitants es presenta organitzada en quatre grans apartats: població i densitat; estructura de la població; procedència segons el lloc de naixement i segons la nacionalitat; i nivell d'estructuració. Tots inclouen un desglossament per districtes i, molt sovint, per barris. En l'àmbit de l'estructura de la població, es manté una selecció d'indicadors que permeten valorar certes relacions entre els grups d'edat de la població, com ara els d'envelliment, dependència, les persones segons el grup d'edat i les que viuen soles, com també dades sobre el nombre i la grandària de les famílies. Pel que fa al lloc de procedència, es continua facilitant una informació detallada segons la província, la comunitat autònoma i el país de procedència, d'acord amb l'especial relleu que aquesta qüestió té a Santa Coloma. També s'hi inclou una lectura més detallada a partir del desglossament de dades referides a la procedència dels residents. Atès el creixent interès que desperta l'arribada de la immigració estrangera, es presta una atenció especial a l'anàlisi d'aquest segment de població. Aquest desglossament de dades és important per tal de poder observar quines són les tendències de la població arribada dels diferents països.

I.1 Població total i densitat demogràfica

Les xifres de població de Santa Coloma reflecteixen la tendència apuntada des de l'any 2001 d'un lleuger increment de la població. Respecte a l'any 2004, s'ha produït un augment de 1.948 persones, fet que consolida el fre al descens continuat experimentat des dels inicis dels anys vuitanta. I respecte al 2001, l'increment és de fins a 4.625 habitants. Aquestes xifres absolutes relativament petites reflecteixen en realitat el contrast entre dues dinàmiques principals de signe oposat: d'una banda, el manteniment del procés de desconcentració dels residents, i de l'altra, l'arribada d'immigració d'altres països.

Respecte a l'any anterior, per tant, s'ha produït un nou increment de la densitat demogràfica. Aquesta augment es dona principalment en els districtes VI, V i I, que és on ha augmentat d'una forma més rellevant la població. En canvi, a la resta dels districtes, les xifres es mantenen. Cal tenir present que la densitat de població s'ha calculat respecte a la superfície de sòl urbà, obtinguda a partir de la classificació del sòl vigent al municipi, i així s'ha evitat incloure-hi l'espai no urbanitzable, configurat essencialment pels turons de la serra de Marina. Cal recordar que, si s'observa per barris, el municipi presenta un ampli ventall de densitats: des dels 816 habitants per hectàrea de sòl urbà de Can Mariner, els 632 de Santa Rosa o els 591 del Fondo, fins als 88 de les Oliveres o els 119 de Can Franquesa. La mitjana ha crescut lleugerament fins als 309 habitants per hectàrea de sòl urbà.

A grans trets, tenint en compte la densitat, es pot diferenciar el municipi en dues parts: la central, amb unes densitats més elevades, i la part nord, amb unes densitats més baixes fruit d'una tipologia d'habitatge més dispers i amb més superfície de sòl no urbà. L'orografia, amb pendents més elevats, i la història urbanística de la part nord indueixen unes densitats més baixes.

I.2 Estructura de la població

La població de Santa Coloma de Gramenet presenta una estructura caracteritzada per un perfil encara relativament jove, bé que amb tendència cap a un cert envelliment. Aquestes característiques són comparables a les d'altres municipis de l'entorn metropolità de Barcelona, que van experimentar un intens creixement en el tercer quart de segle, però que a partir d'aquell moment es van estancar i actualment registren lleugeres variacions en els seus efectius.

La població més gran de 65 anys, i fins i tot la més gran de 85 anys, tendeix a guanyar presència, amb un pes superior en el cas de les dones. El balanç de naixements i defuncions indica, així mateix, aquesta tendència de la població colomenca cap a un estadi més madur, amb un descens de la natalitat i un lleuger augment de la mortalitat. Ara bé, la dinàmica general d'aquests indicadors amaga actualment notables contrastos als barris, novament fruit de la incidència desigual de la nova immigració.

Aquesta realitat es denota igualment en l'índex d'envelliment de 109,51 %, que posa en relació la població gran (de 65 anys i més) amb la jove (fins a 15 anys inclosos), i que ens assenyala un sensible

descens de l'edat de la població en conjunt respecte a l'any 2003 (122,25 %). Continua sent remarcable la diferència entre els homes i les dones, ja que presenten un índex de 91,00 i 128,01 respectivament.

Per a les dades sobre l'estructura familiar ha calgut mantenir les dades de 2004. La grandària de les llars més freqüent està entre les dues i les tres persones (la grandària mitjana se situa en 2,79). Tanmateix, és rellevant l'elevat nombre de llars unifamiliars, com també cal destacar l'augment que tenen les llars de sis o més membres respecte d'anys anteriors. La notable proporció de persones que declaren viure soles és més remarcable en barris com el Centre, el Fondo, el Riu Sud o Santa Rosa.

1.3 Procedència

El més remarcable pel que fa a les dades sobre la procedència de la població colomenca, si s'observa segons el lloc de naixement, és el pes destacable que ha assolit en aquests moments la població nascuda fora de l'Estat espanyol (un 18 % el 2005, tres punts més que l'any anterior), al costat de la que, encara molt majoritàriament, procedeix de les diferents comunitats autònomes espanyoles. A més, la població estrangera augmenta respecte de l'any anterior en tots els districtes. En canvi, va disminuint lleugerament (d'un 36 % a un 34 % respecte del 2004) la població nascuda a Espanya fora de Catalunya, grup que representa majoritàriament la immigració arribada fa unes dècades.

D'altra banda, entre la població nascuda a l'Estat espanyol, la xifra dels nascuts a Catalunya (gairebé tots a la província de Barcelona i, de fet, sobretot a Santa Coloma) representa més de la meitat del total. A aquest grup el segueix el col·lectiu dels nascuts a Andalusia (amb Jaén i Còrdova al capdavant), que representen gairebé una quarta part de la població. Tenen també una certa notorietat les dades sobre Extremadura, les dues Castelles i l'Aragó, seguides encara de Galícia, Múrcia i el País Valencià.

En xifres absolutes, la població estrangera segons el lloc de naixement empadronada a Santa Coloma ha augmentat en 4.054 persones, i ha passat de 17.639 l'any 2004 a 21.693 el 2005. A més, cal comptar que amb tota seguretat el subregistre és important en aquest col·lectiu, que no deixa d'augmentar any rere any. L'increment de nous empadronats estrangers explicaria, gairebé per si sol, l'augment de la població total de la ciutat, fortament observat des del 2000, quan la xifra era de 4.893 estrangers.

El contrast de la presència estrangera entre districtes és considerable: 33,5 % de població nascuda a l'estranger al districte VI (un de cada tres empadronats), enfront del 8,1 % al districte III. Les xifres absolutes indiquen que els estrangers registren una concentració creixent als districtes VI (5.666) i V (5.733); mitjana als districtes I (3.462), IV (2.763) i II (2.488); i menor al districte III (1.580). Per tant, es detecta progressivament una tendència a la polarització territorial dins la ciutat.

Si s'observen les procedències segons lloc de naixement, també es manifesten certs canvis: tot i que continuen destacant les comunitats marroquina (el 19 % dels estrangers), xinesa (17,5 %) i equatoriana (13 %), la seva importància relativa va disminuint en favor d'altres grups (el 2001, el col·lectiu marroquí representava gairebé un 35 % de la població estrangera). Entre les procedències més destacades, cal esmentar encara, en quart i cinquè lloc, la població del Pakistan (6,6 %) i la bengalina (4,8 %). D'altra banda, es pot remarcar l'increment de la procedència francesa, que passa de 144 persones el 2004 a 317 el 2005.

La lectura de les procedències per districtes, a més, permet detectar certes tendències a la concentració: així, el col·lectiu marroquí representa fins a un 30,6 % dels estrangers al districte III, però tan sols un 14,3 % al districte VI, on en canvi la comunitat xinesa és la més nombrosa, amb un 27,4 %.

L'anàlisi en detall dels col·lectius estrangers segons lloc de naixement permet detectar algunes característiques de les principals procedències. L'*Anuari* presenta dades dels grups d'edat i dels nivells d'instrucció per a la immigració dels setze països que registren una aportació superior als 250 immigrants.

Les xifres per sexes denoten una composició molt equilibrada tant per a la comunitat xinesa com per a bona part de la llatinoamericana (l'Equador, Colòmbia, l'Argentina, el Brasil i l'Uruguai), tot i que hi ha un cert predomini femení en les procedències de Bolívia, el Perú i la República Dominicana. També hi ha equilibri en les procedències de França, Romania i Armènia. Per contra, el component masculí és força notable en el col·lectiu del Marroc, i en els casos de la immigració de Bangla Desh, l'Índia i sobretot el Pakistan és essencialment masculina.

L'anàlisi per grups d'edat manifesta una tendència molt semblant en el conjunt dels països seleccionats, que coincideixen a presentar una proporció molt elevada de població activa, tal com cal esperar en les migracions laborals. Les dinàmiques de reagrupament familiar poden anar variant amb el temps aquestes proporcions. D'altra banda, també cal dir que els naixements que tenen lloc després de la migració ja no apareixen en aquests grups.

Els nivells d'instrucció presenten, en canvi, diferències importants. Així, la immigració equatoriana presenta un nivell de formació força més elevat que el dels altres quatre principals països de procedència (el Marroc, la Xina, el Pakistan i Bangla Desh), on les categories més baixes predominen clarament. A més, l'Equador presenta una relació molt equilibrada dels nivells d'educació per sexes.

Les dades per nacionalitats fan variar lleugerament les proporcions, ja que les xifres referides a algunes nacionalitats europees vinculades a moviments de retorn migratori (França, Alemanya) es redueixen sensiblement i confirmen, alhora, la reducció de la importància relativa dels marroquins (el 28,42 % del conjunt), mentre que la població xinesa augmenta i arriba al 25,02 % i l'equatoriana, al 18,27 %. En general, també cal fer notar una major diversificació de les nacionalitats.

1.4 Nivell d'instrucció

El nivell d'instrucció per als més grans de deu anys revela una vegada més fins a quin punt les generacions més joves de Santa Coloma han tingut un accés generalitzat a una formació de caràcter bàsic, fet, en canvi, molt poc present en la gent gran. D'altra banda, encara són baixes les xifres referides als nivells mitjans i superiors del sistema d'ensenyament, tot i que tendeixen a incrementar-se d'una forma lenta però continuada d'un any per l'altre. Es pot observar que, a diferència d'altres anys, el grup «No se sap» continua augmentant considerablement respecte d'anys anteriors (de 2.484 l'any 2003 a 4.171 l'any 2004, i 6.547 el 2005). Aquesta tendència a l'alça del grup de població sense dades de nivell d'instrucció es pot explicar per l'augment del nombre d'immigrants. Paral·lelament, la categoria de població que no sap llegir ni escriure o que no té estudis ha disminuït molt lleugerament.

